

# Kniv

Et knivmærke eller knivbevis er for mange spejdere det mærke, de husker bedst, og det mærke, de har glædet sig mest til. Det at måtte bruge kniv, når man er på tur, og vide, at man kender reglerne og godt må bruge kniven, er en vigtig del af hver spejders selvstændighed.

Kniven er et skarpt værktøj, og det er vigtigt, at spejderen udviser fortrolighed med en kniv og forståelse for, hvorfor sikkerheden er så vigtig, før de modtager knivbeviset.

## Målgruppe:

Mikro 6-8 år

## Spejderne skal:

- Være fortrolig med kniven
- Kende sikkerhedsreglerne og vide, hvorfor de er vigtige
- Overholde sikkerhedsreglerne
- Vide, hvornår man må bruge kniven, og hvornår man ikke må
- Vise kendskabet til regler ved at snitte en mindre ting

Vil I udvide arbejdet, kan I arbejde med, at spejderne:

- Ved, hvordan man vedligeholder kniven og passer på den

## Varighed:

3 møder, gerne med lidt tid imellem, så man ved at grundreglerne kan huskes.

Om en spejder er klar til at få knivbeviset er i høj grad et spørgsmål om modenhed, og ikke kun faktisk viden om sikkerhedsregler. Her må lederen vurdere, om spejderen har opnået den krævede fortrolighed og rutine med kniven.

## Feedback/videreudvikling af mærket:

Har du en velegnet aktivitet eller en idé til, hvordan mærket kunne tilpasses/videreudvikles? Så skriv til [program@dds.dk](mailto:program@dds.dk)

## Forslag til forløb:

Aktivitet	Møde 1	Møde 2	Møde 3
	Introduktion til kniv Lederne forklarer for hver patrulje reglerne	Går i skoven og finder snobrødspinde Afbark toppen	Baser: <ul style="list-style-type: none"><li>• Snitte små træmænd</li><li>• Snit en fløjte</li><li>• Snit en navnepind</li><li>• Vedligehold og opbevaring af kniv</li></ul>
	Alle får en lille pind. Halvdelen af pinden afbarkes.	Syng "knivbevis-sangen"	Lave en knivsketch
	"Kniv" - fangeleg	Bål og snobrød Mens der bages, repeteres kniv-sikkerhedsreglerne. Alle siger hver sin del af remsen.	Overrækkelse af knivbeviser

## Aktiviteter:

Brug af kniven: <https://aktiviteter.dds.dk/aktivitet/643>

Snit en fløjte: <https://aktiviteter.dds.dk/aktivitet/647>

Snit en navnepind: <https://aktiviteter.dds.dk/aktivitet/646>

Snitte små træmænd: <https://aktiviteter.dds.dk/aktivitet/644>

## Baggrundsinfo, tips og tricks:

### Sikkerhedsregler:

**Skær altid væk fra dig selv.** Hvis kniven smutter, skærer du ikke i dig selv.

**Sid ned, når du snitter.** Du har bedst kontrol over kniven, når du sidder ned.

**Aflever kniven korrekt.** Når kniven gives til en anden, skal bladet vendes bort fra den som modtager. Hold på bladet med tommel- og pegefinger. <tilføj gerne en illustration>

**Skær altid foran dine knæ, og pas på andre** Du skal sidde, så du ikke skærer dig i knæene, hvis kniven smutter for dig. Tænk over, hvordan du sidder bedst uden risiko for dig selv og andre.

**Løb aldrig med din kniv i hånden**

**Kniven skal være i skeden, når du ikke bruger den.**

Skeden er det sikreste sted at opbevare kniven, når den ikke er i brug. Hvis du sætter den i en rafte eller lægger den på jorden, kan andre overse den og skære sig på den. Du risikerer også at glemme den.

**Hold kniven ren, tør og skarp**

En sløv kniv smutter nemt, fordi du kan bruge mange kræfter på at skære. Den skal holdes ren og tør, fordi den ellers vil ruste og blive sløv.

**Kniven er ikke legetøj**

Kniven er et skarpt værktøj og man kan komme til skade, hvis man ikke passer på. Leg derfor aldrig med kniven.

**Anvend fast underlag** når kniven bruges til madlavning eller lignende.

**Brug kniven korrekt**

Lad være med at hugge med den, og kast den ikke ned i jord, og sand. Det bliver den sløv af.

**Vær som leder opmærksom på**

At holde øje med at alle spejdere, især dem for hvem en kniv er noget helt nyt. Nogle spejdere vil hævde, at de har fået knivbevis som familiespejdere og andre, at de godt må for deres far. Til mikromødet gælder mikroledernes regler, og det er i øvrigt en god idé, at I som ledere har aftalt fælles regler med hinanden.

**Lovgivning for brug af kniv**

Se: <https://dds.dk/artikel/knivloven-en-vejledning>

**Vedligeholdelse** En kniv skal holdes ren, tør og skarp.

**Rengøring**

Efter brug tørres kniven af for harpiks og andet snavs.

Hvis kniven er blevet meget beskidt, må man vaske den med sæbevand. Er skæftet af træ eller læder, kan man give det lidt olie eller voks, så det ikke tørrer ud. En læderskede skal også behandles med voks eller læderfedt for ikke at tørre ud.

**Skærping**

En kniv af god kvalitet holder sig skarp længe, hvis den ikke mishandles, men alle knive skal skærpes en gang imellem. For eksempel bliver en kniv mere sløv af at skære i sisal og papir end friskt træ. Hvis ikke der er større hakker i æggen, kan man bruge et strygestål. Det slider ikke så meget på bladet og er rimeligt let at bruge, når man først har fået det lært.

Er kniven meget sløv, eller **er der kommet hakker i æggen**, må man bruge en slibesten. Der findes flere forskellige typer slibesten, men der er altid to ting, man skal huske på:

Stenen skal fugtes med vand eller et andet smøremiddel, afhængigt af hvilken sten man bruger. Bladet skal altid holdes i samme vinkel (15-20 grader) i forhold til stenen, når man sliber.

**Tip:**

Harpiks renses af med husholdningssprit.

### **Ekstra aktiviteter:**

#### **Kniv sketch:**

- Lav et lille skuespil, hvor der kommer en spejder og spørger, om de må låne din kniv. Den, der bliver spurgt, svarer: 'Kan jeg nu være sikker på, at du kender sikkerhedsreglerne?' Den anden svarer ved at fortælle reglerne. Prøv igen med en anden spejder, hvor vedkommende nu skal fortælle reglerne, mens det er helt vildt sørgelig, sjov, kedelig o.s.v. Lad alle i patruljen prøve en måde at spørge på. Det vigtigste er, at alle får sagt sikkerhedsreglerne. (Variation over en sketch, som sikkert allerede ligger i aktivitetsdatabasen)

#### **Knivbevis sangen:**

Husk at lave nogle sjove fagter til, så sangen bliver nemmere at huske:

##### **En variation over "Mon du bemærket har"**

Mon du bemærket har, hvad der på loftet var?  
Det var en kæmpeting, som cykled' rundt omkring.  
Det var en elefant, den var så elegant.  
Den ha'd en hale her – en endnu læng're der.

*Skær altid væk fra dig, Sid ned, når du snitter.  
Ræk kniven rigtigt frem, løb aldrig rundt med den  
Skær foran dine knæ, og pas på dem omkring  
I skeden hør' den til og hold den ren og tør*

#### **Kniv-Fangeleg:**

Ingen må løbe i legen. Pinden (der bruges i stedet for en kniv) skal være i lommen, når den ikke er i brug. Når man siger fanget, skal modtageren aflevere sin pind korrekt og er ude. Når man har mere end 5 pinde, er man en af vinderne og udgår også. Dermed mange vindere og mange tabere

#### **Evaluerings:**

Alle snitter 1 – 5 mærker i sin pind afhængig af, hvor sjov dagen har været, og hvor meget man har lært. I mindre grupper (afhængig af antal ledere) fortæller hver spejder, hvorfor man har snittet det antal mærker, der er på pinden.